

ANI YAZILARI

O benim babam

Ahmet Nacar

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı

Babamdan geriye kalan bir anı var şu an elimde. Bir patoloji preparatı, biri büyük biri küçük iki cam arasında 4-5 mikron kalınlığında bir akciğer dokusu. Babamın akciğerine dolan sıvıdan hazırlanan mikroskopik numune. Babamın toprağa vermediğimiz parçası. Ciğerinden bir parça. Biz evlatlarından bir parça. 60 senelik bir hayat sıkışmış bu iki cam arasına. Kırmızı pembe renkli iki küçük doku. Ve kapkara kocaman bir boşluk şimdi.

Neler sığmamış ki bu iki cam arasına? Baba bu. Sığınağımız, gölgemiz, dayanağımız, sevincimiz, yuvamızın sıcaklığı. Şimdilerde ise gözyaşının ve burnumun direğini sızım sızım sızlatan yokluğun adı.

İki cam arasında babamın akciğerinden bir kesit. Onun yaşamından, bizim yaşamamızdan bir kesit. Yaklaşan acıların habercisi, uykusuz ve ağrılı gecelerin, zehir gibi ilaçların, anlaşılmanın, kimsenin görmediği an ve yerlerde dökülecek gözyaşlarının, özlemin, helallik almak için en uygun zamanı kollamanın, bir an önce "seni seviyorum" deme telaşının, bir tebessümünün ve iştahla yiyeceği iki lokmanın meğer dünyanın en kıymetli şeyleri olduğunu yakında anlayacak olmanın, kaybetme korkusunun, baba oğul yerine hasta hasta yakını olmanın, fiyaskoların, hor görülmelerin, kapılarda bekletilmelerin, bıkmış bakışların, bir hekim olarak yaşayacağım hayret ve hayal kırıklıklarının, ve çaresizliğin...

İki cam arasında kaderimiz. Çelik gibi sert ve zindan gibi karanlık. Ümitlerimiz kelepçeli, anılar kapı dışarı. An bu an. Hücrelerle birlikte alıkonmuş, kollarından ve bacaklarından çarmıha gerilmiş sanki zaman. İki cam arasında mumyalanmış yaşam. Lam lam değil tabut sanki. Çalış çabala ama nafiye. Hiç vermedi aman ve tükendi zaman iki cam arasında. Babamı yitirdik iki cam arasında. İki küçük doku ondan geriye kalan. Ve toplarken anılarını dünyamdan sıkıştırdım kaldım şimdi iki cam arasında.

Ve siz sevgili meslektaşlarım! İki cam deyip geçmeyin. Mikroskopta gördüğünüz yalnızca birkaç hücre değil kocaman bir yaşam. O sadece bir cam değil, aynı zamanda bir can.

O benim babam.

Bir Anı: Kadına Dair Ne Yapılacaksa Yapalım

Arif Hüdai Köken

Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesi
Tıp Tarihi ve Etik AD

Tıp fakültesinden mezun olmuştum. Kırsal bir bölgede hekim olarak görevime başlamıştım. İlk göreve başladığım yerde gebe kadınların takibini de yapıyordum. İçlerinde öyle bir kadın vardı ki gebelik şüphesi ile ilk geldiğinde dikkatimi çok çekmişti. Naif ve masum duruşu sanki tüm dikkatleri üzerine topluyor, insana yakışan tüm güzellikleri görüyormuşçasına bir iç huzur yaratıyordu. Diğer gebe kadınlar da vardı ama bu kadın farklı görünüyordu gözümde sanki. Kontrollerine bazen yalnız, bazen kendisine destek olan kadın akrabalarıyla geliyordu. Çocuğu ile kontrole geldiği zamanda ise gözlerinin içinden çocuğuna doğru sevginin aktığını görmemek mümkün değildi. Kadının etrafına yaydığı sevgi duygusu çok etkileyiciydi.

Yaptığım her bir kontrolde kadını biraz daha fazla tanıma şansını yakalıyordum. Kadın hakkında bende oluşan kanaat ise hafif bir zekâ geriliği olduğu ancak gündelik yaşamını olumsuz etkileyecek düzeyde bir patoloji olmadığı yönündeydi. Aile olarak sorunlu bir aileye benzemiyordu ve desteklemeye çalışıyor gibiydi. Gebeliğin sonlarına doğru yaklaştığımızda beklenen doğum tarihinden bir hafta önce yaklaşık iki saat mesafede il merkezinde kadın doğum hastanesine daha güvenli bir şekilde doğum yapması için ambulans aracığı ile göndermeyi teklif ettim. Sağlık bakanlığının yaptığı "Misafir Anne" uygulaması kapsamında olan bu uygulama, bebek ölümlerini azaltmak ve güvenli doğum gerçekleştirmek için merkezden uzak olan yerleşim yerlerinde yaşayan anne adayları için yapıldığını bölge halkı da biliyordu. Bu rağmen şaşırtıcı bir şekilde diğer çocuğunu yalnız bırakamayacağını ve çocuğu olmadan gitmek istemediğini belirtti. Kadın doğum hastanesinin prosedürü gereği doğum yapacak kadın ile birlikte yalnızca bir tane refakatçinin bulunmasına izin veriliyordu. Dolayısıyla kadını diğer çocuğu ile hastaneye sevk etmek güç hale gelmişti.

Çocuğu olmadan gitmemekte kararlıydı. Bunun üzerine hastane yetkilileri ile temas sağlayıp diğer çocuğu da refakatçi ile hastanede birlikte hastanede bulunmasına karşı tutumlarını sorguladım. İki yaşındaki çocuğun hastane ortamında enfeksiyon tehlikesinin de bulunduğu ve bu açıdan kabul edilemeyeceği belirtildi. Kadının yakınlarının da ısrarına rağmen gitmeye ikna edemedik kadını. Artık doğum eyleminin başlamasını beklemekten başka çaremiz kalmamıştı.

Editör: Prof. Dr. Nüket Örnek Büken

Dr. Öğr. Üyesi Önder İlgili
Dr. Öğretim Üyesi Müge Demir
Öğr. Gör. Dr. Şükrü Keleş
Ar. Gör. Çağrı Zeybek Ünsal

Contact/İletişim

Hacettepe University Faculty of Medicine
Department of Medical History and Ethics,

06100 Sıhhiye/Ankara TURKEY

Tel: +90 (312) 305 43 61
E-posta: deontoloji@hacettepe.edu.tr

URL:

Hacettepe University Faculty of Medicine
Department of Medical History and Ethics:

<http://www.deontoloji.hacettepe.edu.tr/>

Turkey Unit of UNESCO Chair in Bioethics (Haifa):

<http://www.deontoloji.hacettepe.edu.tr/unescobiyoetik/tanitim.php>

Hacettepe University Center for Bioethics:

<http://www.hubam.hacettepe.edu.tr/>

Bir gün sabaha karşı sancı ile geldi. Yanında yine çocuğu ve diğer yardımsever yakınları bulunmaktaydı. Muayenesini yaptıktan sonra sevk etmeye karar verdim. Sevk edilirken yine çocuğunun yanında olmasını istedi. Bu sefer yakınları daha baskın bir şekilde davranarak çocuğunu merak etmemesini söylediler ve bir refakatçi ile doğuma gitmeye ikna ettiler. Neyse ki doğum eyleminin henüz başında kadın gelmişti ve güvenli bir şekilde doğum yapacağı merkeze yetiştirecektik. Neticede öyle de oldu ve miadında doğumunun hem anne hem de bebek açısından sağlıklı bir şekilde gerçekleştiğini öğrendik. İçimiz rahatlamıştı.

Doğumundan yaklaşık bir hafta sonra kucağında yeni bebeğini kontrole getirmişti. Bebeği muayene etmek için sadece annesiyle birlikte odaya aldım. Kadın da çok mutluydu. Bebeği önce severek muayene etmeye başlamak istedim. Çok sağlıklı görünüyordu ve ismini sordum. Kadın düşündü önce, bir hafta önce doğmuş bebeğinin ismini hatırlayamadı. Çok şaşırılmışım. Nüfus cüzdanının çıkarılıp çıkarılmadığını sorduğumda bilmediğini söyledi. Bebeği takip listesine kaydetmem için kimlik bilgileri gerekiyordu. Dışarıda babasını çağırdım ve kimliğini sorduğumda hemen çıkardı verdi. Bebeği muayene ederken aynı zamanda bir taraftan kadının davranışlarını da gözlemliyordum. Gebelik takibine geldiği günlerden farklı değildi. Sevgi ile bebeğine bakıyor sorularına her zamanki gibi cevap veriyordu. Doğum sonrası ruhsal patoloji belirtisi de görünmüyordu kadında.

Peki, nasıl oluyor da bir hafta önce doğan bebeğinin ismini hatırlamıyordu? Bunun üzerine kadının kocası ve kontrole birlikte gelen diğer kadın akrabası ile konuştum ve anlamaya çalıştım. Aldığım cevap daha da kaygılandırdı beni, "Biraz saf biri ama sevgi dolu birisi" dediler. Şüphelendiğim zekâ geriliğini sanki aile bireyleri doğruluyor gibiydi. Doğum yaptığımı öğrendiğim gün içim rahatlamıştı, ancak ailenin verdiği cevaptan sonra ise bu rahatlık kalmamıştı artık içimde.

Sonuç olarak aile yakınlarının desteği ile çocuk büyütme çalışan bir kadın olduğu fikri daha da ağır bastı artık. İçimde bu sefer de kaygılar başlamıştı kadın ve çocuklar ile ilgili olarak. Annelik sorumluluğuna destek olan şimdilik yakınları vardı bu kadının. Ya desteği çekerlerse ya da bir şekilde destek alma imkânı ortadan kalksa ne olacaktı? Çok düşündürmeye başladı bu sorular gerçekten.

Kaygılarım artık sadece bu kadınla ilgili kalmadı. Acaba bölgede, bu şekilde olan başka kadınlar var mıydı? Her gelen kadına bu gözle bakmadan edemiyordum. Çocuklu ya da çocuksuz her kadın hastam geldiğinde "kadına dair ne yapılacaksa yapalım" düşüncesiyle hareket etmeye başlamıştım. Meslek ahlakımız da zaten kadını görmemiz gerektiğini söylemiyor mu?